

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**Z A K O N
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVOSUDNOM ISPITU**

Sarajevo, juni 2012. godine

Z A K O N
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVOSUDNOM ISPITU

Član 1.

U Zakonu o pravosudnom ispitu („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/95, 35/98 i 29/03) član 2. mijenja se i glasi:

„Ispit mogu polagati osobe koje su prije reforme visokog obrazovanja četverogodišnjim studijem na pravnom fakultetu u Bosni i Hercegovini stekle zvanje diplomiranog pravnik, kao i osobe koje su zvanje diplomiranog pravnik stekle u bivšoj SFRJ do 06.04.1992. godine.

Ispit mogu polagati i osobe koje su po obrazovnom sistemu prema Bolonjskom procesu završile četverogodišnji studij na pravnom fakultetu u Bosni i Hercegovini, pod uvjetom da su stekle najmanje 240 ECTS bodova i koje su tokom školovanja u nastavnom planu i programu imale sve predmete navedene u članu 4. ovog zakona.

Osobe iz st. 1. i 2. ovog člana mogu polagati ispit ako su najmanje dvije godine nakon završetka školovanja radile u Bosni i Hercegovini na pravnim poslovima u sudu, tužilaštvu, pravobranilaštvu, advokatskom ili uredu notara, u tijelima uprave, privrednim društvima ili drugim pravnim osobama.

Ako su domaći ili strani državljani kao i osobe bez državljanstva stekle diplomu na pravnom fakultetu u inostranstvu, mogu polagati pravosudni ispit uz dokaz o važenju i priznavanju inostrane diplome u Bosni i Hercegovini i uz ispunjavanje uvjeta iz stava 3. ovog člana.“

Član 2.

Član 24. briše se.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

O B R A Z L O Ž E N J E

Z A K O N A

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVOSUDNOM ISPITU

I – USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana IV.A.20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je propisano, da je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog zakona je utvrđen prilikom njegovog prvog usvajanja i ovaj zakon je do sada više puta mijenjan.

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U Bosni i Hercegovini izvršena je reforma visokog obrazovanja, te su utvrđeni osnovni principi i standardi za sticanje visokog obrazovanja. U skladu s tim donesen je Okvirni zakon o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini kojim se, između ostalog, utvrđuje organizacija visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, te način osiguranja kvaliteta u oblasti visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini. Zakon je usaglašen s Preporukom Odbora ministara Vijeća Evrope o priznavanju i ocjeni kvaliteta privatnih visokoškolskih ustanova i Preporukom o pristupu visokom obrazovanju i drugim relevantnim principima međunarodno priznatih pravnih instrumenata, čija je država ugovornica i Bosna i Hercegovina. Također, standardi visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini usaglašeni su s Konvencijom Vijeća Evrope o priznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju u evropskoj regiji, a Bosna i Hercegovina prihvata evropske strateške ciljeve u oblasti visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, izražene u Deklaraciji evropskih ministara visokog obrazovanja iz Bolonje 1999. godine, kao i kasniji razvoj ovog koncepta obrazovanja.

Uzimajući u obzir navedeno, a pogotovo akademske stepene i diplome koje visokoškolske ustanove dodjeljuju za studije prava, te uzimajući u obzir da je pravosudni ispit stručni ispit koji polažu diplomirani pravnici, ukazuje se na potrebu usaglašavanja i preciziranja uvjeta za polaganje ovog ispita.

Uzimajući u obzir da je usvojen Zakon o izmjenama i dopunama zakona o polaganju pravosudnog ispita u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 62/11) a kojim su definirani uvjeti za pristupanje polaganju pravosudnog ispita, bilo je neophodno izvršiti odgovarajuće izmjene i dopune Zakona o pravosudnom ispitu

u cilju usaglašavanja propisa, kako bi kandidati pod jednakim uvjetima mogli pristupiti polaganju ispita i na nivou Federacije Bosne i Hercegovine. Isto se nameće i kroz obavezu harmonizacije propisa unutar Bosne i Hercegovine a posebno u odnosu na propise kojim se regulišu statusna pitanja. U tom smislu izvršena je i harmonizacija Zakona o pravosudnom ispitu sa Zakonom o polaganju pravosudnog ispita u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 33/04, 56/08 i 62/11) i Zakonom o pravosudnom ispitu u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 17/08, 59/08 i 40/11). Predloženim zakonskim tekstom omogućava se polaganje pravosudnog ispita pod jednakim uvjetima kao i kandidatima koji pristupaju polaganju pravosudnog ispita na nivou Bosne i Hercegovine kao i Republike Srpske.

Prema Zakonu o pravosudnom ispitu u Federaciji Bosne i Hercegovine, pravosudni ispit mogu polagati diplomirani pravnici, što podrazumijeva četverogodišnji studij na pravnom fakultetu. Nesporno je da je ranijim obrazovnim programom jedino bilo moguće ovo zvanje steći nakon četverogodišnjeg studija na pravnom fakultetu.

Međutim, nakon reforme visokog obrazovanja zvanje „diplomirani pravnik“ stiže se na različitim akademskim stepenima obrazovanja. Stoga, ovako fleksibilno postavljeni uvjeti omogućavaju da polaganje pravosudnog ispita prijavljuju, pa čak i polažu osobe koje su studij prava završile u mnogo kraćem vremenskom periodu, jer imaju zvanje „diplomirani pravnik“.

Okvirni zakon o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, propisuje stepene i programe koji vode do diploma koje nudi visokoškolska ustanova, a organizirani su odgovarajućim fazama i dodjelom bodova i/ili kvalifikacija, zavisno od napretka koji je student ostvario. Upoređujući navedeno i poslove čije je vršenje uvjetovano pravosudnim ispitom (npr. sudije, tužioci, advokati, pravobranioci ... i druge osobe), smatra se opravdanim, omogućiti polaganje pravosudnog ispita diplomiranim pravnicima, pod uvjetom da su stekli najmanje 240 ECTS bodova i koji su tokom školovanja, prema nastavnom planu i programu imali sve predmete iz kojih se na ispitu provjerava sposobnost kandidata odnosno iz kojih se polaže usmeni i pismeni dio pravosudnog ispita.

III – IZJAŠNJENJE O PRIMJEDBAMA I SUGESTIJAMA DATIM OD STRANE ZASTUPNIKA

ZASTUPNIK NASIR BEGANOVIĆ

Zastupnik Nasir Beganović je tokom rasprave na 10. redovnoj sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine održane 28.12.2012. godine stavio primjedbu na ustavni osnov za donošenje ovog zakona a kako je naveden u obrazloženju ovog zakona. Tokom izlaganja uvaženi zastupnik je istakao kako bi u konkretnom slučaju kao ustavni osnov trebao poslužiti član IV.C.3

Ustava Federacije Bosne i Hercegovine prema kojoj Parlament Federacije Bosne i Hercegovine donosi pravila postupka potrebna kako bi se osigurala jednakost u postupanju kao i osnovna načela pravičnosti u postupcima pred sudovima. Navedena primjedba uvaženog zastupnika Nasira Beganovića se ne može uvažiti iz razloga što Zakon o pravosudnom ispitu propisuje postupak, način i uvjete za polaganje pravosudnog ispita u Federaciji Bosne i Hercegovine, dakle radi se o zakonu koji propisuje postupak polaganja pravosudnog ispita kao stručnog ispita koji polažu diplomirani pravnici radi sticanja uvjeta za obavljanje poslova i zadataka čije je vršenje uvjetovano pravosudnim ispitom a ne o zakonu procesnog karaktera po kojem postupaju sudovi u vršenju svojih nadležnosti.

U odnosu na primjedbu koja se odnosi na i više nego fleksibilno postavljene uvjete koji omogućavaju polaganje pravosudnog ispita, ukazujemo da ovaj zakon upravo propisuje čvrste i jednake kriterije prema kojima osobe pristupaju polaganju pravosudnog ispita te se isti bavi posljedicama neujednačenog zakonskog okvira u oblasti visokog obrazovanja. Bosna i Hercegovina je Dejtonskim sporazumom uređena kao decentralizirana država koju čine dva entiteta: Federacija Bosne i Hercegovine (FBiH) i Republika Srpska (RS), te zasebna administrativna jedinica Distrikt Brčko. Entitet FBiH je administrativno podijeljen na deset kantona, dok je RS administrativno centralizirana. Sistem visokog obrazovanja u BiH karakteriše visok stepen decentraliziranosti i fragmentiranosti u pogledu raspodjele zakonodavnih i administrativnih nadležnosti. Kompleksna ustavno-pravna struktura BiH u potpunosti se reflektuje u oblasti visokog obrazovanja i kao takva značajno determinira mogućnost njegove harmonizacije i razvoja. Nadležnosti za obrazovne i naučne politike, finansiranje i nadzor nad institucijama visokog obrazovanja podijeljene su po teritorijalnom principu, između subjekata na nižim nivoima vlasti: u RS na nivou entiteta i u FBiH na nivou kantona. Posljedica ovakvog državnog uređenja jeste neujednačenost zakonskih propisa ili otvorena mogućnost njihovog nepostojanja u određenim ustavno definisanim područjima BiH, što predstavlja jedinstven primjer u svijetu načina uređivanja akademskog prostora jedne države. U tom smislu razvila se i praksa da pojedini „univerziteti“ dodjeljuju zvanje diplomiranog pravnika i prije okončanja četverogodišnjeg studija. Ovaj zakon upravo propisuje ispunjenje jasno definisanih uvjeta navedenih u članu 1. ovog nacrtu zakona. Na ovaj način propisuje se minimum uvjeta koje kandidati moraju ispunjavati. Ovaj zakon nema svrhu uređivanja oblasti visokog obrazovanja nego isti bavi posljedicama neujednačenog zakonskog okvira u oblasti visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

ZASTUPNIK KEŠO SAFET

Zastupnik Kešo Safet je također iznio primjedbe u pogledu postavljenih uvjeta za polaganje pravosudnog ispita a koji se odnosi na kandidate iz člana 1. stav 2. Nacrta ovog zakona. Uzimajući u obzir da je navedena primjedba u suštini sličnog kataktera kao i primjedba uvaženog zastupnika Nasira Beganovića, smatramo da je očitovanje dato u prethodnom dijelu teksta.

PREDSJEDAVALJUĆI PREDSTAVNIČKOG DOMA PARLAMENTA FEDERACIJE BIH DENIS ZVIZDIĆ

U odnosu na primjedbu predsjedavajućeg Predstavničkog doma Denisa Zvizdića kojom je traženo da se postavi jasna razlika između pripravnika na sudu

gdje pripravnički staž traje dvije godine i u organima uprave gdje pripravnički staž traje godinu dana, ista je prihvaćena na način da se briše stav 4. Nacrta zakona koji glasi: „Pod uvjetima iz st. 1., 2. i 3. ovog člana, ispit mogu polagati pripravnici i volonteri.“ Naime analizom navedenog stava utvrđeno je da st. 1., 2. i 3. člana 1. Nacrta zakona daju sasvim jasan zakonski okvir za pristupanje polaganju pravosudnog ispita, te da u smislu navedne zakonske odredbe nije od značaja da li je kandidat potrebno radno iskustvo na pravnim poslovima u trajanju od dvije godine stekao u statusu pripravnika, volontera ili osobe u radnom odnosu.

IV – FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.

ODREDBE ZAKONA O PRAVOSUDNOM ISPITU KOJE SE MIJENJAJU:

Član 2.

Ispit mogu polagati lica koja su kao diplomirani pravnici radila najmanje dvije godine na pravnim poslovima.

Pod uvjetom iz stava 1. ovog člana ispit mogu polagati i pripravnici volonteri

Član 24.

Pripravnici koji su do dana stupanja na snagu ovog zakona počeli s radom na pravnim poslovima radi sticanja uvjeta za polaganje ispita ili su ispunili uvjete za polaganje po dosadašnjim propisima Republike Bosne i Hercegovine, ispit će polagati po odredbama ovog zakona.